AGDER fylkeskommune

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/44614-53
Saksbehandler Daniel Haraldsson Nilsen

Utvalg	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	17.11.2026
Ungdommens fylkesutvalg 2026	19.11.2026
Råd for personer med funksjonsnedsettelse i Agder	20.11.2026
Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	25.11.2026

Tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder - 2026/2027

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

4-årig tilbudsstruktur for offentlige videregående skoler i Agder – skoleårene 2027/2028–2030/2031

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak
1. Hovedutvalg for utdanning og folkehelse vedtar forslag til 4-årig tilbudsstruktur for de offentlige videregående skolene i Agder, slik det foreligger i vedlagte tabeller. Forslaget ivaretar elevenes ønsker, arbeidslivets kompetansebehov og er tilpasset forventet elevtallsutvikling, gjeldende skolestruktur og skolenes kapasitet.

2. Følgende endringer i tilbud og dimensjonering legges til grunn:

- **Østre Agder:**
  - Vg1 elektrofag reduseres med én klasse ved Sam Eyde videregående skole.
- **Vestre del av Øst-Agder:**
  - Vg2 industriteknologi videreføres med to klasser ved Dahlske videregående skole.
  - Vg1 studiespesialisering dimensjoneres med 3,5 klasser ved Dahlske videregående skole.
  - Vg3 studiespesialisering videreføres med to klasser ved Lillesand videregående skole.
- **Kristiansandsregionen:**
  - Vg2 helsearbeiderfaget ved Søgne videregående skole gjøres søkbart fra høsten 2027.
- **Lindesnesregionen:**
  - Dagens tilbudsstruktur og dimensjonering ved Mandal videregående skole videreføres uten vesentlige endringer.
- **Vestre Agder:**
  - Vg1 helse- og oppvekstfag økes med én klasse ved Eilert Sundt videregående skole, samtidig som skolens treårige tilbud innen helse- og oppvekstfag med studieforberedende innhold fases ut.
  - Vg2 tømrer, rørlegger, betong og mur samt klima, energi og miljøteknikk gjøres søkbare ved Eilert Sundt videregående skole fra høsten 2027.

    - Vg2 tømrer gjøres søkbart ved Flekkefjord videregående skole fra høsten 2027.
    - Vg2 salg, service og reiseliv gjøres søkbart ved Flekkefjord videregående skole fra høsten 2027.
- **Indre Agder:**
    - Vg2 tømrer gjøres søkbart ved Setesdal videregående skole og dimensjoneres med en halv klasse fra høsten 2027.
    - Det igangsettes et utredningsarbeid knyttet til etablering av droneoperatørfaget.

3. Vg3 maritim elektriker etableres ikke ved Dahlske videregående skole.
4. Hovedutvalg for utdanning og folkehelse støtter at det arbeides med sikte på å etablere et bedriftsbasert opplæringstilbud innen transport og logistikk i vestre Agder fra høsten 2027.

- Tilbudet utvikles i samarbeid med arbeidslivet, med utgangspunkt i en tilpasset 1+3-modell for ungdom og mulighetene for modulstrukturert opplæring for voksne.
- Flekkefjord videregående skole, avdeling Flekkefjord, skal være faglig og organisatorisk utgangspunkt for den skolebaserte delen av tilbudet.
- Oppstart forutsetter nødvendige avtaler med lærebedrifter, avklart opplæringsmodell og finansiering innenfor vedtatte økonomiske rammer. Fylkeskommunedirektøren gis fullmakt til å iverksette tilbudet når disse forutsetningene er oppfylt.

5. Modulstrukturert opplæring for voksne videreutvikles som hovedmodell for yrkesfaglig opplæring. Dagens 2+2-løp erstattes gradvis der det foreligger godkjente læreplaner for modulstrukturert opplæring.
6. Tilbudsstrukturen skal tilpasses fylkeskommunens vedtatte økonomiske rammer og effektiviseringskrav. Arbeidet med ytterligere effektivisering og bedre ressursutnyttelse videreføres i tråd med prioriteringene og vurderingene i økonomikapitlet.
7. Endringer etter innsøking gjøres etter kriteriene for dimensjonering, slik de framgår av saken. Eventuelle økninger i antall klasser utover vedtatt dimensjonering vil medføre behov for å øke de økonomiske rammene tilsvarende.
8. Endringer utover det som følger av kriteriene for behandling av tilbudsstruktur i punktene over, legges fram for Hovedutvalg for utdanning og folkehelse i april 2027.

Vedlegg
Høringssvar Bygland kommune
Høringssvar BILFAG SØR
Høringssvar Setesdal IPR
Høringssvar Åseral kommune
Høringssvar KS_2
Høringssvar NHO
Høringssvar OPPLÆRINGSKONTORET FOR TEKNOLOGIFAG
Høringssvar Vennesla VGS
Høringssvar Søgne VGS
Høringssvar Mandal VGS
Høringssvar Vegårshei kommune
Høringssvar Maritim opplæring sørøst
Høringssvar NAV Kr.Sand
Høringssvar NSF
Høringssvar Risør AP
Høringssvar Maritim opplæring sørvest
Høringssvar Eilert Sundt VGS
Høringssvar privatperson
Høringssvar KKG
Høringssvar Arendal VGS

Høringssvar Flekkefjord VGS
Høringssvar Lister kompetanse
Høringssvar Setesdal VGS
Høringssvar Kvinesdal kommune
Høringssvar Valle kommune
Høringssvar Fagforeningene ved Setesdal VGS
Høringssvar Bykle kommune
Høringssvar Østre Agder VGS
Høringssvar Kvadraturen vgs
Høringssvar KS
Høringssvar Lillesand vgs
Høringssvar NHO Elektro
Høringssvar Flekkefjord kommune_2 innspill
Høringssvar Tvedestrand kommune
Høringssvar Flekkefjord kommune_vedtak
Høringssvar Risør kommune
Høringssvar Dahlske VGS
Høringssvar Lyngdal kommune
Høringssvar Sirdal kommune
Høringssvar Opplæringskomntoret for transport vest
Høringssvar Farsund kommune
Høringssvar Kristiansand kommune_eikeland
Høringssvar Kristiansand kommune
Høringssvar Preben skogen Kvadraturen VGS
Høringsforslag fra Høyre i Evje og Hornnes kommune_Drone
Høringssvar Evje og Hornnes kommune_2 utg.
Høringssvar Grimstad kommune
Høringssvar Evje og Hornnes kommune
Høringssvar Maritimt forum
Regionvis oversikt over tilbudsstruktur og dimensjonering_ver1
Dimensjonering programmområde_vg0-1
Dimensjonering programmområde_vg2
Dimensjonering programmområde_vg3
TS sortert på skole og nivå 2027-3031 2

Sammendrag

Formålet med saken er å utvikle en tilbudsstruktur som sikrer et bærekraftig, tilgjengelig og relevant opplæringstilbud for ungdom og voksne i hele Agder. Forslaget bygger på elevenes ønsker, arbeidslivets kompetansebehov, tilgang på læreplasser og skolenes kapasitet, og er forankret i høringsinnspill fra skoler, kommuner, organisasjoner og arbeidsliv. Tilbudsstrukturen viderefører i hovedsak dagens tilbud, men det foreslås enkelte justeringer for å møte regionale forskjeller i elevtallsutvikling og framtidige kompetansebehov. I planperioden forventes antallet ungdommer i alderen 16–18 år å gå ned med om lag 6,5 prosent, men utviklingen varierer mellom regionene. Det legges blant annet opp til enkelte endringer i kapasiteten på yrkesfaglige tilbud, en bedriftsbasert opplæringsmodell innen transport og logistikk i vestre Agder, som skal gjøre tilbudet tilgjengelig uten å opprette en ordinær Vg2-klasse, og utredning av droneoperatørfaget i Indre Agder. Det anbefales ikke å etablere Vg3 maritim elektriker ved Dahlske videregående skole.

For voksne planlegges det med 650 opplæringsplasser i skoleåret 2027/2028. Modulstrukturert opplæring videreutvikles for å møte arbeidslivets behov og gi mer fleksible opplæringsløp. Antallet elever med behov for særskilt tilrettelagt opplæring har økt betydelig, noe som gir økte krav til kapasitet, bemanning og tilrettelegging. Dette vil også få økonomiske konsekvenser. Tilbudsstrukturen må derfor utvikles innenfor fylkeskommunens økonomiske rammer, med vekt på effektiv ressursutnyttelse og et faglig og økonomisk bærekraftig opplæringstilbud.

Saksopplysninger

Agder fylkeskommune ønsker å tilby videregående opplæring som gir ungdom og voksne gode muligheter til å fullføre og lykkes i utdanning og arbeidsliv. Arbeidet med framtidig skole- og tilbudsstruktur skal bidra til et opplæringstilbud som er bærekraftig, tilgjengelig og tilpasset elevenes og regionens behov. Tilbudsstrukturen skal støtte målene i Regionplan Agder 2030 om økt gjennomføring, bedre levekår og balanse mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanse i regionen. Tilbudet skal ivareta søkernes rettigheter og sikre god ressursutnyttelse i fylkeskommunen.

Fylkestinget har vedtatt å redusere budsjettet for Agder fylkeskommune med totalt 144 mill. kroner fra 2027. Dette innebærer at videregående opplæring må tilpasses strammere økonomiske rammer. Budsjettfordelingsmodellen for de videregående skolene er i stor grad knyttet til tilbudsstrukturen. Antall klasser, gruppestørrelser og sammensetningen av utdanningstilbudene har derfor betydning for skolenes økonomiske rammer. I arbeidet med tilbudsstrukturen legges det vekt på å utnytte eksisterende kapasitet bedre, redusere ledige elevplasser og sikre en mest mulig effektiv ressursbruk. Samtidig må de økonomiske prioriteringene balanseres mot behovet for geografisk tilgjengelige tilbud, robuste fagmiljøer og elevenes rettigheter. Den forventede veksten i særskilt tilrettelagt opplæring vil også medføre økte behov for kapasitet, bemanning og økonomiske ressurser.

En tverrfaglig arbeidsgruppe har utarbeidet beslutningsunderlaget for tilbudsstruktursaken. I faggruppen inngår representanter fra avdeling for budsjett og økonomistyring, avdeling for inntak og dimensjonering, avdeling for opplæring i skole og avdeling for opplæring i bedrift, inkludert seksjon for formidling og oppfølging. I tillegg inngår analysefaglig kompetanse fra avdeling for samfunn, plan og miljø.

Skolestruktur, tilbudsstruktur og dimensjonering

Med skolestruktur menes hvilke videregående skoler og bygg Agder fylkeskommune drifter, og hvor disse er lokalisert. Tilbudsstrukturen beskriver hvilke utdanningstilbud som tilbys ved de enkelte skolene, herunder utdanningsprogram på Vg1, Vg2 og Vg3. Skole- og tilbudsstrukturen må ses i sammenheng, ettersom skolenes geografiske plassering, bygningsmessige rammer, kapasitet og fagmiljø legger føringer for hvilke tilbud som kan etableres og videreutvikles.

Den nasjonale tilbudsstrukturen avgjør hvilke studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram som finnes. Det fylkeskommunale arbeidet med tilbudsstrukturen består dernest i å beslutte hvilke tilbud fra den nasjonale strukturen som skal tilbys hvor i Agder.

Dimensjonering handler om hvor mange elevplasser og klasser som skal opprettes innenfor den vedtatte tilbudsstrukturen. Dette vurderes årlig og justeres når søkertallene foreligger. Dimensjoneringen tar blant annet utgangspunkt i forventet elevtallsutvikling, elevenes ønsker, arbeidslivets behov for kompetanse, tilgang på læreplasser, skolenes kapasitet og fagmiljø samt fylkeskommunens økonomiske rammer. Skole- og tilbudsstruktur og dimensjonering må derfor sees i sammenheng for å sikre et tilgjengelig, faglig robust og økonomisk bærekraftig opplæringstilbud i hele Agder.

Fullføringsretten
Fullføringsreformen gir rett til videregående opplæring frem til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse, uten en fast tidsbegrensning. Retten gjelder alle som har fullført grunnskolen eller tilsvarende opplæring, men den skiller mellom ulike typer rett.

Ungdomsrett
Retten gjelder til og med det året man fyller 24 år. Ungdomsretten gir rett til å komme inn på ett av tre ønskede utdanningsprogram på Vg1. Man skal deretter komme inn på videregående trinn 2 (Vg2) og videregående trinn 3 (Vg3) dersom man oppfyller vilkårene for inntak.

Voksenrett
Retten gjelder for alle over 24 år som er kvalifisert for videregående opplæring og som ikke har fullført videregående opplæring tidligere. Voksenretten innebærer rett til én av tre ønskede sluttkompetanser som fylkeskommunen tilbyr for voksne i egne grupper eller egen organisering (modulstrukturert). Ungdom kan velge å benytte denne retten fra det året man fyller 19 år.

Kriterier for planlegging av tilbudsstruktur

Følgende kriterier legges til grunn for dimensjoneringsarbeidet høsten 2026, samt justeringen av dette etter søknadsfrist våren 2027:
1.Ved planlegging av tilbudsstruktur skal kapasiteten på den enkelte skole tilpasses følgende:
a. Søkergrunnlag
b. Regionens kompetansebehov
c. Mulighetene for praksis og læreplasser
d. Økonomiske og personalmessige konsekvenser
2. Når programområdene skal fordeles, er det ønskelig med mer enn en klasse på hvert trinn på samme skole. Ønske om større avdelinger må vurderes opp mot grad av desentralisert utdanning.
3. Hovedvekten av elevene skal kunne søke sitt primære ønske i rimelig nærhet slik at det kan være mulig å bo hjemme på Vg1.

4. Eksisterende bygningskapasitet skal utnyttes før det bygges nytt, med mindre reiseavstand vurderes å være for lang for et flertall av elevene.
5. Klasser med under 67[1] prosent førsteønskesøkere vurderes tatt ut av tilbudsstrukturen før siste prøveinntak. I denne vurderingen tas det hensyn til spesielle forhold, samt bredden og oppfylling ved skolen og i regionen totalt. Ved plassutfordringer kan det vurderes å flytte klasseressursen fra tilbud med lavt søkertall til et oversøkt tilbud. Der en flytter mellom programområder må det tas hensyn til næringslivets behov og kapasitet ved skolene.
6. Klasser som etter prøveinntak står med mindre enn 67[2] prosent oppfylling, igangsettes ikke med mindre det er spesielle forhold som tilsier det.
Spesielle forhold tilknyttet punkt 5 og 6 kan være:
• Videreføring av Vg2/Vg3 tilbud på studieforberedende program. Elevene får ikke tilbud annet sted.
• Ved etablering av nye eller smale tilbud som er avgjørende for rekruttering innen aktuelt fagområde.

Elevtallsutvikling

De oppdaterte befolkningsframskrivingene fra SSB viser at antallet ungdommer i alderen 16–18 år i Agder forventes å øke svakt de nærmeste årene, før elevgrunnlaget reduseres fram mot 2040. For Agder samlet er det beregnet om lag 12 966 ungdommer i aldersgruppen i 2026. Elevtallet forventes å nå et toppnivå på 13 158 i 2027, før det reduseres til 11 014 i 2040. Dette tilsvarer en nedgang på om lag 15 prosent fra 2026 til 2040.

Utviklingen varierer mellom regionene. Kristiansandsregionen har den sterkeste veksten i starten av perioden, men forventes deretter å få en moderat nedgang fram mot 2040. Østre del av Øst-Agder får en betydelig reduksjon i ungdomskullene, mens også Vestregionen og Lindesnesregionen får en tydelig nedgang i elevgrunnlaget. Indre Agder skiller seg ut med relativt stabile ungdomskull gjennom hoveddelen av prognoseperioden.

I planperioden 2027–2031 forventes elevgrunnlaget i Agder å reduseres fra 13 158 til 12 298 ungdommer i alderen 16–18 år. Dette innebærer en nedgang på 860 ungdommer, tilsvarende om lag 6,5 prosent.

Også i planperioden er det betydelige regionale forskjeller. Kristiansandsregionen og vestre del av Øst-Agder forventes å ha den mest moderate nedgangen. Kristiansandsregionen får en reduksjon på 254 ungdommer, tilsvarende 4,5 prosent, mens vestre del av Øst-Agder reduseres med 61 ungdommer, eller 3,4 prosent.

[1] Endres fra 64% til 67% for å nå pålagt effektiviseringskrav.
[2] Endres fra 64% til 67% for å nå pålagt effektiviseringskrav.

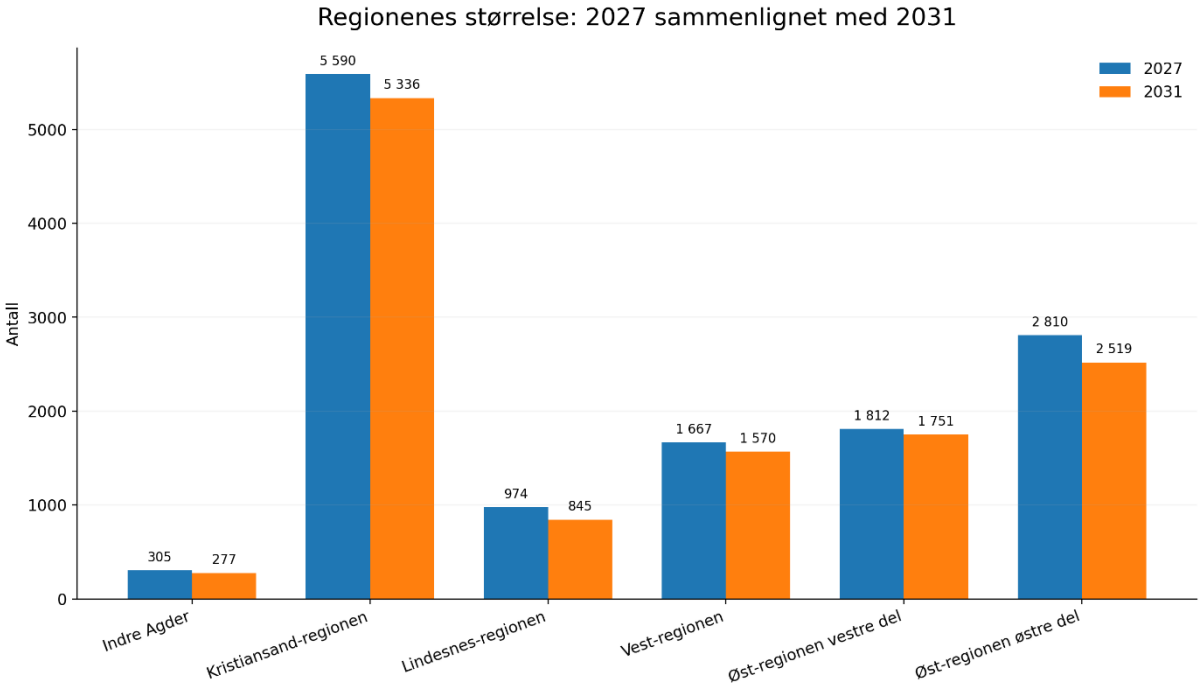

Den tydeligste nedgangen forventes i østre del av øst-Agder, vestregionen og lindesnesregionen. I østre del av øst-Agder reduseres antallet ungdommer med 291 personer, tilsvarende 10,4 prosent. Vestregionen får en nedgang på 97 ungdommer, eller 5,8 prosent, mens lindesnesregionen reduseres med 129 ungdommer, tilsvarende 13,2 prosent. Lindesnesregionen har dermed den største prosentvise nedgangen i planperioden, mens østre del av øst-Agder har den største nedgangen målt i antall ungdommer. Indre Agder får en reduksjon på om lag 28 ungdommer, tilsvarende 9,2 prosent.

Prognosene understreker behovet for å tilpasse tilbudsstrukturen til regionale forskjeller i elevgrunnlaget. Samtidig må det tas høyde for at ikke alle ungdommer i aldersgruppen søker videregående opplæring i Agder. Noen søkere kommer fra andre fylker, mens enkelte elever velger omvalg eller benytter andre rettigheter etter opplæringsloven. Framskrivingene gir likevel en viktig indikasjon på den langsiktige utviklingen i behovet for elevplasser og opplæringstilbud i Agder[3].

3

Definisjon av regioner	
Region	**Kommuner**
Indre	Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle, Åseral
Kristiansand	Kristiansand, Vennesla, Iveland
Lindesnes	Lindesnes
Vest	Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Lyngdal, Flekkefjord, Farsund
Øst - vestre del	Grimstad, Lillesand, Birkenes
Øst - Østre del	Arendal, Froland, Gjerstad, Vegårshei, Tvedestrand, Åmli, Risør

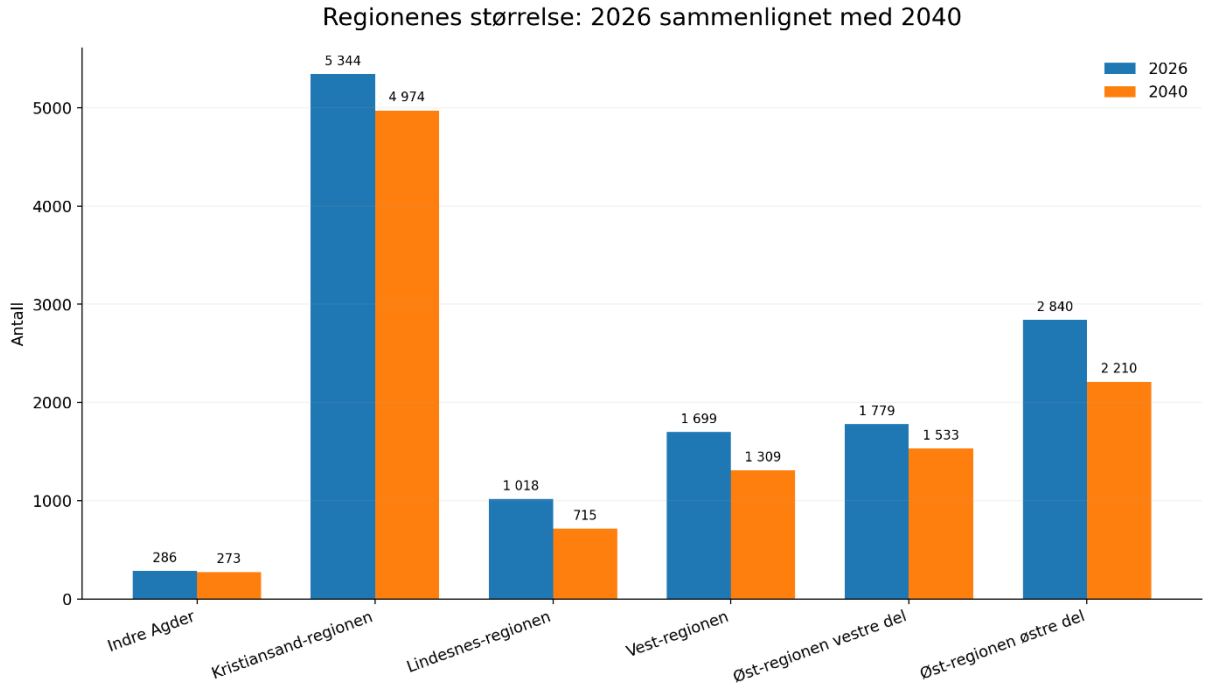

Historiske søkemønstre og befolkningsframskrivinger tilsier at dimensjoneringen samlet sett framstår som godt tilpasset forventet etterspørsel i planperioden 2027/28−2030/31. Etter toppåret 2027/28 ventes ungdomskullene å avta gradvis i hele fylket, men med klare regionale forskjeller. Den største nedgangen forventes i lindesnesregionen og østre Agder, hvor det kan oppstå økt risiko for overkapasitet mot slutten av planperioden. Listerregionen ventes også å få en nedgang i elevgrunnlaget, men denne framstår som mer moderat. Kristiansandsregionen og Lillesand/Grimstad framstår som de mest robuste regionene, både som følge av mindre nedgang i ungdomskullene og et bredt og stabilt søkergrunnlag. Generelt sett ser de neste tre skoleårene stabile ut, mens vi ser en nedgang for skoleåret 2030/2031. For å håndtere variasjoner i søkertall, er det etablert kriterier for igangsetting av klasser. Som hovedregel igangsettes ikke klasser med et søkergrunnlag under 67 prosent, med mindre særlige forhold tilsier at tilbudet bør opprettholdes.

Kompetansebehov i Agder generelt

Arbeidslivet i Agder er preget av et vedvarende behov for kvalifisert arbeidskraft. Det er meldt en beregnet mangel på om lag 1 650 arbeidstakere i fylket (bedriftsundersøkelsen 2026, NAV), og et udekket kompetansebehov hos seks av ti bedrifter (kompetansebarometer 2025, NHO). Bedriftene i Agder etterspør særlig personer med yrkesfaglig utdanning, fagskoleutdanning og teknisk kompetanse.

Samtidig peker regionale analyser på at Agder står overfor betydelige kompetanseutfordringer som følge av en aldrende befolkning, grønn og digital omstilling og økende behov for omstillingsevne i arbeidslivet. Regionens næringsstruktur, med en stor andel industri- og teknologibedrifter, bidrar til etterspørsel etter fagarbeidere, teknikere og ingeniører.

Den demografiske utviklingen med færre unge i flere deler av fylket, kombinert med økende behov for arbeidskraft, forsterker betydningen av høy gjennomføring i videregående opplæring og et tett samarbeid mellom skole, arbeidsliv, fagskoler og høyere utdanning. For å møte framtidige rekrutteringsutfordringer vil det være viktig å videreutvikle utdanningstilbud som svarer på regionale kompetansebehov, sikre tilgang på læreplasser og legge til rette for fleksible opplæringsløp for både ungdom og voksne.

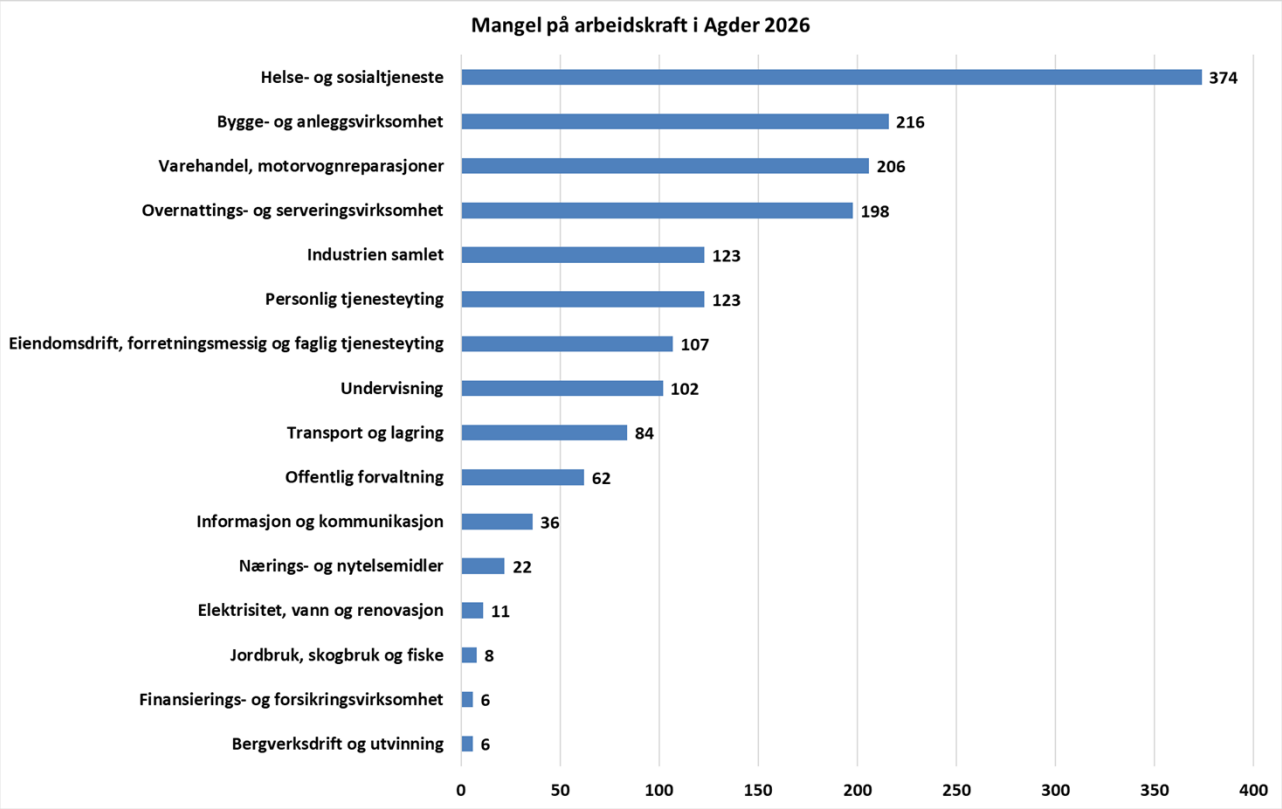

4

Høring og medvirkning

Forslaget til ny tilbudsstruktur har vært ute på høring fra 19. juni til 01. oktober 2026. Det kom inn 46 innspill fra videregående skoler, kommuner, organisasjoner og enkeltpersoner. Alle innspill er oppsummert og vedlagt saken, og de fullstendige høringssvarene følger også med.

Gjennom våren og høsten 2026 har fylkesadministrasjonen vært i kontakt med flere relevante instanser og organisasjoner, spesielt i arbeidet med vurderingen av en mulig opprettelse av Maritim elektriker på Dahlske videregående skole og Transport og logistikk på Flekkefjord videregående skole Dette er en del av arbeidet med å sikre god medvirkning og et best mulig kunnskapsgrunnlag for beslutninger om tilbudsstrukturen i Agder.

Oppsummering av høringsinnspillene

Høringen viser i hovedsak støtte til den foreslåtte tilbudsstrukturen, samtidig som flere høringsinstanser peker på behov for justeringer og videre utvikling av enkelte tilbud. Det er særlig lagt vekt på at dimensjoneringen må ses i sammenheng med framtidige kompetansebehov, elevenes ønsker, tilgang på læreplasser, geografisk tilgjengelighet og hensynet til robuste fagmiljøer. I indre Agder er det særlig vist til forventet elevvekst og behovet for å styrke og videreutvikle Setesdal videregående skole, mens det i øst er et tydelig ønske om stabilitet og forutsigbarhet rundt Østre Agder videregående skole. I kristiansandsregionen og i Lindesnes og vest, pekes det blant annet på behov for styrking av helse- og yrkesfaglige tilbud, samt videre utvikling av transport- og logistikkfagene.

[4] NAV Brukerundersøkelse 2026: https://www.nav.no/_/attachment/inline/e6d1aa58-616b-45c7-a820-ec88a7eb6875:b57c73f2f912147c939f271f1eecdf3fb980ca2e/Bedriftsunders%C3%B8kelsen i Agder 2026 presentasjon.pdf

Flere konkrete tilbud løftes fram i høringen. Det gjelder blant annet styrking av helse- og oppvekstfag, samt økt kapasitet innen studiespesialisering og påbygg. I tillegg ønskes etablering eller utredning av nye tilbud som salg, service og reiseliv, håndverk, design og produktutvikling og drone-/UAS-utdanning, i indre Agder. I vest er det bred støtte til etablering av Vg2 transport og logistikk, men ulike syn på lokalisering. Ved Dahlske videregående skole er det foreslått Vg3 maritim elektriker, med støtte fra Maritimt Forum Sør, mens det samtidig er understreket at tilbudet må vurderes opp mot et tilstrekkelig og langsiktig læreplassgrunnlag.

Flere høringsinstanser peker på et stort og økende behov for helsefagarbeidere, innen videregående opplæring for voksne. Samtidig kan språkkrav utgjøre en barriere for rekruttering. Særlig trekkes det frem at noen kommuner, som har krav til norskkunnskaper på B2-nivå, kan gjøre veien til arbeid eller læreplass lenger for enkelte kandidater. Samtidig understrekes betydningen av tilstrekkelige språkferdigheter for å ivareta pasientsikkerhet, kommunikasjon og kvalitet i tjenestene. Dette illustrerer en utfordring der behovet for flere ansatte må balanseres mot kravene til faglig og språklig kompetanse.

De regionale organisasjonene og arbeidslivsaktørene understreker behovet for en sterkere kobling mellom tilbudsstruktur, arbeidslivets kompetansebehov og læreplasskapasitet. NHO Agder ønsker styrking av arbeidslivsrelevante yrkesfag, men mener samtidig at enkelte tilbud bør reduseres der læreplassgrunnlaget er svakt, for eksempel elektrofag i østre del av Agder. Opplæringskontoret for teknologifag peker på behovet for å vurdere kjemiprosess- og laboratoriefag opp mot faktisk tilgang på læreplasser, mens opplæringskontoret for transportfagene støtter transport og logistikk i Flekkefjord. NSF Agder og NAV Kristiansand etterlyser samtidig økt kapasitet og større fleksibilitet i helsefaglig voksenopplæring. Samlet peker høringen dermed mot behovet for en tilbudsstruktur som kombinerer arbeidslivsrelevans, gjennomføring, geografisk tilgjengelighet og faglig bærekraft.

Vurderinger
I vurderingen av høringsinnspillene kommenteres bare innspill som foreslås implementert i tilbudsstrukturen. Forslag som ikke iverksettes vil man finne i vedlagte høringsinnspill (regional oversikt).

Ordinært tilbud til ungdom

Forslaget til ny tilbudsstruktur bygger på en samlet vurdering av hva elevene ønsker, hva arbeidslivet trenger, og hva skolene har kapasitet til å tilby – både faglig og økonomisk. Målet er å sikre et rettferdig og bærekraftig opplæringstilbud i hele Agder. Tabellene som følger saken, gir en tydelig oversikt over hvilke utdanningsprogram som planlegges ved hver skole fra skoleåret 2027/2028. Arbeidet har vært godt forankret i dialog med skolene og relevante aktører, og gir rom for lokal tilpassing. Den nye strukturen skal bidra til høyere gjennomføring, mer relevant opplæring og et robust videregående skoletilbud i hele fylket.

Vurderingene av etablering av Vg3 Maritim elektriker ved Dahlske videregående skole og Vg2 Transport og logistikk ved Flekkefjord videregående skole (avdeling Flekkefjord eller Kvinesdal) er vurdert opp mot fire sentrale kriterier: næringslivets behov og tilgang til læreplasser, fagmiljø og skolestruktur, elevgrunnlag og søkertall, samt økonomiske konsekvenser. Vurderingene må også ses i sammenheng med den samlede tilbudsstrukturen i Agder og fylkeskommunens økonomiske handlingsrom.

Merknad:
Kombinasjonsklassene har løpende inntak som gir avvik fra tabell.

Region øst, østre del

Den østre delen av øst-Agder har en variert tilbudsstruktur med utdanningsprogram innen de fleste fagområder. Regionen består av Arendal videregående skole, Sam Eyde videregående skole og Østre Agder videregående skole. Elevtallet forventes å gå noe ned de neste fire årene, men prognosene viser en betydelig sterkere nedgang fram mot 2040. Dette understreker behovet for å tilpasse tilbudsstrukturen over tid.

Høringsinnspill og tilbakemeldinger fra næringslivet peker på at kapasiteten innen elektrofag i regionen i dag er høyere enn behovet. Bedriftene rapporterer utfordringer med å tilby tilstrekkelig antall læreplasser, og andelen elever som oppnår læreplass vurderes som for lav. På denne bakgrunn foreslås det å redusere dimensjoneringen av elektrofag ved Sam Eyde videregående skole med én Vg1-klasse. Utdanningsprogrammet vil fortsatt være søkbart ved skolen, men med redusert kapasitet.

For øvrig vurderes dagens tilbudsstruktur og dimensjonering som godt tilpasset behovene i regionen de neste fire årene.

Følgende mindre endringer i tilbud og dimensjonering foreslås:

• Vg1 elektrofag nedjusteres i dimensjoneringen med en klasse på Sam Eyde videregående skole.

Region øst, vestre del
Den vestre delen av øst-Agder har en variert tilbudsstruktur med utdanningsprogram innen de fleste fagområder. Regionen består av Lillesand videregående skole og Grimstad videregående skole. I motsetning til de fleste andre regionene forventes elevtallet å holde seg relativt stabilt, både de neste fire skoleårene og i et lenger perspektiv fram mot 2040.

På bakgrunn av forventet elevutvikling, næringslivets kompetansebehov og dagens skolestruktur vurderes tilbudsstrukturen og dimensjoneringen i regionen som godt tilpasset. Det anses derfor ikke å være behov for vesentlige endringer i tilbud eller kapasitet i planperioden. Fylkeskommunen er samtidig bedt om å vurdere opprettelse av Vg3 maritim elektriker ved Dahlske videregående skole. Dette omtales nærmere i den programspesifikke vurderingen.

Følgende mindre endringer i tilbud og dimensjonering foreslås:

• Vg2 industriteknologi videreføres med to klasser på Dahlske videregående skole.
• Dimensjoneringen av studiespesialiserende er satt til 3,5 klasser på Vg1 på Dahlske videregående skole.
• Vg3 studiespesialisering videreføres med to klasser på Lillesand videregående skole.

Vurdering av opprettelse av Vg3 Maritim elektriker ved Dahlske videregående skole

I forbindelse med behandlingen av fireårig tilbudsstruktur 26. november 2025 ba Hovedutvalg for utdanning og folkehelse, om en vurdering av grunnlaget for og kostnadene ved en etablering Vg3 Maritim elektriker ved Dahlske videregående skole, med sikte på mulig oppstart fra skoleåret 2027/2028.

Næringslivets behov og tilgang til læreplasser
Det er godt dokumentert at maritim næring har et økende behov for fagarbeidere innen maritim elektro, både på regionalt og nasjonalt nivå. Elektrifisering av fartøy, økt digitalisering, strengere miljøkrav og en aldrende arbeidsstyrke bidrar til et stort framtidig

kompetansebehov. Flere lokale rederier på Sørlandet og Maritimt Forum Sør har meldt om behov for både lærlinger og fagarbeidere, og disse vurderer at etterspørselen etter kompetansen vil øke ytterligere de kommende årene. Dette bekreftes også i høringssvarene.

Det finnes i dag ingen lærlinger innen maritim elektro i Agder, og det foreligger heller ingen inngåtte intensjonsavtaler eller andre forpliktende avtaler med lærebedrifter. Fylkeskommunen har imidlertid mottatt dokumentasjon fra flere rederier som viser et tydelig behov for lærlinger, og aktørene har opplyst at de kunne tatt inn flere lærlinger dersom tilbudet ble etablert. NHO påpeker samtidig at det allerede er utfordringer med å skaffe tilstrekkelig antall læreplasser i Agder for elever som har fullført to år innen elektrofagene, og at denne utfordringen kan forsterkes dersom elever fra et nytt Vg3-løp ikke får overgang til lære. Samtidig er det slik at rederiene ikke nødvendigvis tar stilling til hvor i landet elevene kommer fra, bare de har kompetansen som etterspørres. De maritime aktørene vurderer imidlertid at den høye etterspørselen etter arbeidskraft innen fagområdet gjør at det vil være gode muligheter for læreplasser for elever som fullfører Vg3 Maritim elektriker. Samlet sett vurderes det derfor å være et tydelig behov i næringslivet og gode forutsetninger for læreplasser dersom tilbudet etableres.

Fagmiljø og skolestruktur
Dahlske videregående skole framstår som en faglig godt egnet lokalisering for et Vg3-tilbud innen maritim elektro. Skolen har allerede etablerte tilbud innen fagfeltet elektronikk, og har et robust fagmiljø som kan danne grunnlag for videre utvikling av utdanningstilbudet.

Et Vg3-tilbud vil være en naturlig videreføring av dagens elektrofaglige løp ved skolen og kan bidra til å styrke det eksisterende fagmiljøet ytterligere. Samarbeidsmulighetene med Fagskolen i Agder trekkes også fram som en betydelig styrke. Tilgang til simulatorer, spesialisert utstyr og kompetanse kan gi økt faglig kvalitet, samtidig som investeringsbehovet reduseres.

Skolestrukturmessig vurderes etableringen som nyansert. Skolestrukturen for videregående opplæring i Agder legger opp til at dagens struktur i Grimstad-Lillesand-regionen videreføres. Tilbudet må derfor etableres innenfor eksisterende bygningsmasse uten nybygg. Skolen påpeker at tanken er at dersom tilbudet opprettes vil det være innenfor skolens allerede eksisterende struktur, men det vil medføre reduksjon av andre tilbud.

Det er vanskelig å se for seg at tilbudet kan etableres før tidligst skoleåret 2028/2029, blant annet fordi det vil kreve tid å få nødvendig utstyr og fasiliteter på plass, og det må gjennomføres nødvendig kompetanseutvikling for undervisningspersonalet. Det gjenstår også enkelte avklaringer knyttet til spesialisert utstyr og aktuelle praksisarenaer.

Elevgrunnlag og søkertall
Interessen for utdanningen er betydelig. Agder fylkeskommune kjøper i dag to elevplasser årlig ved vg3 Maritim elektriker ved Færder videregående skole i Vestfold. Antall søkere har i flere år vært høyere dette. Søkertallene har økt fra ti søkere i 2024 til 15 søkere i 2025 og 17 søkere i 2026. Dette indikerer at det eksisterer et reelt og voksende elevgrunnlag for utdanningen.

Søkertallene viser at flere elever er villige til å flytte eller pendle over store avstander for å gjennomføre utdanningen. Erfaringer fra andre utdanningstilbud viser samtidig at regional tilgjengelighet normalt bidrar til økt gjennomføring og redusert frafall. Et lokalt tilbud vil derfor kunne gjøre utdanningen mer attraktiv for flere elever.

Økonomiske konsekvenser

Etablering av Vg3 Maritim elektriker er beregnet til om lag 2,3 mill. kroner i etableringskostnader knyttet til utstyr. Det vil også måtte påregnes kostander til ombygging av lokaler. I tillegg kommer årlige kurskostnader på om lag 750 000 kroner, reisekostnader på rundt 100 000 kroner og ordinære driftskostnader på om lag 2,15 mill. kroner per år. Samlet innebærer dette en kostnadsramme på om lag 5,3 mill. kroner ved oppstart.

Selv om samarbeid med Fagskolen i Agder kan redusere enkelte investeringsbehov, vil tilbudet fortsatt være blant de mest kostnadskrevende elektrofaglige tilbudene i fylket. Innenfor dagens økonomiske rammer må enhver opptrapping finansieres gjennom reduksjoner eller omprioriteringer andre steder i tilbudsstrukturen.

Et alternativ som kan vurderes, er å søke om å opprette dette som en landslinje, men det er avhengig av godkjenning fra Utdanningsdirektoratet (Udir.) og de andre fylkeskommunene.

Fylkeskommunedirektøren arbeider fortsatt med å tilpasse tilbudsstrukturen til vedtatte effektiviseringskrav. Det vurderes derfor å være begrenset rom for å etablere nye og kostnadskrevende utdanningstilbud.

Samlet vurdering
Dahlske videregående skole har gode forutsetninger for å etablere Vg3 Maritim elektriker, med relevant fagmiljø, mulighet for samarbeid med Fagskolen i Agder og økende interesse blant søkerne. Maritim næring forventes samtidig å ha et betydelig behov for kompetansen framover. Før en eventuell etablering må det imidlertid avklares forhold knyttet til praksisarenaer, spesialisert utstyr og nødvendig kompetanseutvikling. Tidligste realistiske oppstart vurderes å være skoleåret 2028/2029.

Den største utfordringen er de økonomiske konsekvensene. Etablering og drift er beregnet til om lag 5,3 mill. kroner ved oppstart, med betydelige kostnader også i påfølgende år. På bakgrunn av fylkeskommunens innsparingskrav og behovet for å prioritere mellom nye tiltak, eksisterende tilbud og lovpålagte oppgaver, anbefaler administrasjonen at tilbudet ikke etableres.

Kristiansandsregionen
Kristiansandsregionen har en bred og variert tilbudsstruktur med utdanningsprogram innen de fleste fagområder. Regionen består av Kvadraturen videregående skole, Tangen videregående skole, Kristiansand katedralskole Gimle (KKG), Vågsbygd videregående skole, Søgne videregående skole og Vennesla videregående skole.

Elevtallet forventes å øke noe i starten av planperioden før det stabiliserer seg, og prognosene viser heller ikke vesentlige reduksjoner på lengre sikt. Jf. ti-årig skolestruktur arbeides det med økning av kapasiteten i regionen, men dette vil ikke være på plass før tidligst 2030. De kommende tre årene vil derfor være kapasitetsmessig krevende for regionens skoler. På bakgrunn av forventet elevtallsutvikling, næringslivets kompetansebehov og dagens skolestruktur vurderes likevel tilbudsstrukturen og dimensjoneringen som godt tilpasset. Det foreslås derfor ingen store endringer i tilbud eller dimensjonering i planperioden.

Følgende mindre endringer i tilbud og dimensjonering foreslås:

• Vg2 helsearbeider Søgne gjøres søkbart høsten 2027.

Lindesnesregionen
Lindesnesregionen har en bred og variert tilbudsstruktur med et variert utdanningstilbud, til tross for at regionen kun består av Mandal videregående skole. Regionen forventes å få en betydelig reduksjon i elevtallet de neste fire skoleårene. Nedgangen er relativt begrenset på kort sikt, men prognosene viser en vesentlig sterkere reduksjon fram mot 2040. Selv om utviklingen på lengre sikt vil kunne kreve tilpasninger i tilbudsstruktur og dimensjonering, vurderes det ikke som nødvendig å gjennomføre større endringer i planperioden.

Høringsinnspillene peker på at tilbudsstrukturen og dimensjoneringen ved Mandal videregående skole i hovedsak er godt tilpasset både elevgrunnlaget og næringslivets kompetansebehov. Det foreslås derfor ingen endringer i tilbudet. Samtidig understrekes betydningen av å videreføre det gode samarbeidet mellom skolen, NAV og næringslivet for å sikre gode opplærings- og kvalifiseringsløp for elevene.

Vurdering Vestre Agder
Vestre Agder har en bred og variert tilbudsstruktur med et omfattende utdanningstilbud. Regionen består av Byremo videregående skole, Sirdal videregående skole, Eilert Sundt videregående skole (avdeling Farsund og Lyngdal) og Flekkefjord videregående skole (avdeling Flekkefjord og Kvinesdal).

Regionen forventes å få en reduksjon i elevtallet i planperioden, men nedgangen vurderes som relativt moderat de neste fire skoleårene. På lengre sikt viser prognosene en mer betydelig reduksjon fram mot 2040, noe som vil kunne medføre behov for tilpasninger i tilbudsstruktur og dimensjonering over tid.

På bakgrunn av forventet elevtallsutvikling, næringslivets kompetansebehov og dagens skolestruktur, vurderes tilbudsstrukturen og dimensjoneringen i regionen som godt tilpasset. Det anses derfor ikke å være behov for vesentlige endringer i tilbud eller kapasitet i planperioden. Flere høringsinnspill har samtidig understreket betydningen av fleksible opplæringstilbud for voksne, særlig i Listerregionen, hvor det ikke finnes en egen kompetanseskole vest for Mandal. Fylkeskommunen er dessuten bedt om å vurdere opprettelse av Vg2 transport og logistikk ved Flekkefjord videregående skole. Denne vurderingen omtales nærmere i den programspesifikke gjennomgangen av utdanningstilbudene.

Følgende mindre endringer i tilbud og dimensjonering foreslås:

• Vg1 helse og oppvekstfag dimensjoneres opp med en klasse på Eilert Sundt videregående skole mens skolen faser ut helse- og oppvekstfag med studieforberedende tre-årig løp.
• Vg2 tømrer, rørlegger, betong og mur, og klima, energi og miljøteknikk er søkbare for høsten 2027 på Eilert Sundt videregående skole.
• Vg2 tømrer gjøres søkbart høsten 2027 på Flekkefjord videregående skole.
• Vg2 Salg, service og reiseliv gjøres søkbart på Flekkefjord videregående skole.

Utvikling og etablering av opplæringstilbud innen transport og logistikk i vestre Agder

Bakgrunn
Ved behandlingen av fireårig tilbudsstruktur 26. november 2025 vedtok Hovedutvalg for utdanning og folkehelse at Vg2 transport og logistikk vest i Agder ikke skulle lyses ut. Tilbudet skulle vurderes på nytt i tilbudsstrukturen for skoleåret 2027/2028.

Fylkeskommunedirektøren ble samtidig bedt om å gå i dialog med næringslivet i Kvinesdal og omegn om muligheten for etablering ved Flekkefjord videregående skole, avdeling Kvinesdal.

Det er gjennomført en vurdering av arbeidslivets kompetansebehov, elevgrunnlag, lokalisering og økonomiske konsekvenser. Vurderingen viser at det er behov for fagarbeidere innen transport og logistikk, men at etablering av et ordinært Vg2-tilbud vil innebære betydelige kostnader og usikkerhet knyttet til rekrutteringsgrunnlaget.

Fylkeskommunedirektøren mener det er grunnlag for å vurdere en annen tilnærming til etableringen. Gjennom et tettere samarbeid med arbeidslivet og større innslag av opplæring i bedrift kan det være mulig å etablere et tilbud allerede fra høsten 2027, uten de investeringene og elevgruppestørrelsene som normalt kreves for en ordinær Vg2-klasse.

Arbeidslivets kompetansebehov
Dialog med opplæringskontor, næringslivsorganisasjoner og bedrifter viser at det er et dokumentert behov for fagarbeidere innen transport og logistikk i vestre Agder. Flere virksomheter melder om rekrutteringsutfordringer og gode muligheter for læreplasser. Behovet omfatter også virksomheter i tilgrensende områder av Rogaland.

Tilgang til læreplasser er avgjørende for at et nytt yrkesfaglig tilbud skal lykkes. De positive tilbakemeldingene fra arbeidslivet gir derfor et godt utgangspunkt for å utvikle en opplæringsmodell der bedriftene får en mer sentral rolle.

Fylkeskommunedirektøren vurderer at et slikt samarbeid kan bidra til raskere rekruttering av fagarbeidere, samtidig som opplæringen i større grad tilpasses virksomhetenes kompetansebehov.

Alternative opplæringsmodeller – mulighet for oppstart høsten 2027
Et ordinært Vg2-tilbud innen transport og logistikk følger hovedmodellen med to år i skole og to år i bedrift. En slik etablering krever investeringer i lokaler og utstyr og et tilstrekkelig elevgrunnlag for å kunne drives økonomisk forsvarlig.

Opplæringsloven åpner samtidig for at fylkeskommunen kan godkjenne lærekontrakter som avviker fra det fastsatte opplæringsløpet. Dette gir mulighet for å utvikle alternative modeller i samarbeid med lærebedriftene.

Opplæring etter en tilpasset 1+3-modell
En aktuell modell er at ungdom etter Vg1 går direkte over i et treårig opplæringsløp med lærekontrakt i bedrift. Hoveddelen av opplæringen gjennomføres i lærebedriften, mens skolen ivaretar nødvendige deler av opplæringen som ikke kan gjennomføres i bedrift. Dette kan blant annet omfatte faglig og teoretisk opplæring knyttet til kompetansemålene på Vg2-nivå. Opplæringen kan organiseres i samarbeid med det eksisterende fagmiljøet innen teknologi- og industrifag ved Flekkefjord videregående skole.

En slik modell vil kunne gi flere fordeler:
• Elevene får tidligere tilknytning til arbeidslivet og en mer praksisnær opplæring.
• Bedriftene kan bidra direkte til å utvikle den kompetansen de har behov for.
• Tilbudet kan etableres med færre deltakere enn det som normalt kreves for en ordinær Vg2-klasse.
• Behovet for investeringer i nye lokaler og nytt utstyr kan reduseres vesentlig.

Modellen forutsetter at aktuelle lærebedrifter inngår forpliktende avtaler, og at fylkeskommunen avklarer ansvarsfordeling.

Modulstrukturert opplæring for voksne
Det er allerede innført modulstrukturert opplæring i logistikkfaget for voksne. Yrkessjåførfaget er også besluttet modulstrukturert, men tidspunktet for innføring må avklares.

Modulstrukturert opplæring tar utgangspunkt i den voksnes realkompetanse og behov for opplæring. Store deler av opplæringen kan gjennomføres i bedrift, i samarbeid med skolen og andre opplæringsaktører.

Dette gir muligheter for å utvikle et tilbud som både ivaretar voksnes behov for fagbrev og bidrar til å dekke arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft.

Fylkeskommunedirektøren vurderer at modulstrukturert opplæring i logistikkfaget kan være aktuelt fra høsten 2027 og for yrkessjåførfaget der ny læreplan er besluttet. Dette må utvikles i samarbeid mellom kompetanseskolene, Flekkefjord videregående skole og aktuelle lærebedrifter.

Elevgrunnlag og framtidig tilbudsstruktur
Befolkningsprognosene viser at vestre Agder kan få en nedgang i antall ungdommer på om lag 23 prosent fram mot 2040. Samtidig viser erfaringene fra eksisterende tilbud at søkertallene til Vg2 transport og logistikk er relativt lave og geografisk spredt.

Et ordinært Vg2-tilbud vil derfor innebære betydelig usikkerhet knyttet til elevgrunnlaget. Et nytt tilbud vil også kunne påvirke rekrutteringen til eksisterende tilbud i Agder, særlig ved Setesdal videregående skole, avdeling Hornnes.

Alternative opplæringsmodeller kan redusere denne utfordringen. Når opplæringen i hovedsak gjennomføres i bedrift, vil det være mulig å organisere tilbudet med færre deltakere og tilpasse omfanget til arbeidslivets behov og tilgjengelige læreplasser.
På lengre sikt vil det også være viktig å se opplæring for ungdom og voksne i sammenheng. Dette kan bidra til å opprettholde relevante fagmiljøer og utdanningstilbud i regioner med synkende ungdomskull.

Vurdering av lokalisering
Flekkefjord videregående skole har to avdelinger, Flekkefjord og Kvinesdal. Begge inngår i vedtatt skolestruktur, og fylkeskommunen har et ansvar for å utvikle gode og framtidsrettede opplæringstilbud ved skolen.

Ved etablering av et ordinært Vg2-tilbud vurderes avdeling Flekkefjord som den best egnede lokaliseringen. Avdelingen har allerede Vg1 teknologi- og industrifag og et etablert yrkesfaglig miljø som gir gode forutsetninger for å utvikle opplæring innen transport og logistikk.

Avdelingens geografiske plassering gir også gode muligheter for rekruttering fra vestre Agder og tilgrensende deler av Rogaland. Samtidig vurderes etablering her å gi mindre konkurranse med eksisterende tilbud ved Setesdal videregående skole enn en etablering i Kvinesdal.

En etablering ved avdeling Kvinesdal vil kunne bidra til å styrke aktiviteten ved studiestedet. Dette er et relevant hensyn, men må veies mot mulighetene for å bygge videre på eksisterende fagmiljø og utnytte tilgjengelige ressurser.

Ved en modell der hoveddelen av opplæringen foregår i bedrift, vil behovet for egne undervisningsarealer og spesialisert utstyr være mindre. Lokaliseringen får dermed en noe annen betydning enn ved et ordinært Vg2-tilbud.

Det vil likevel være nødvendig med et faglig og organisatorisk miljø som kan ivareta den skolebaserte delen av opplæringen og samarbeidet med lærebedriftene.

Fylkeskommunedirektøren vurderer derfor at avdeling Flekkefjord, med sitt eksisterende TIF-miljø, har de beste forutsetningene for å ivareta denne funksjonen. Dette vil kunne gi en kostnadseffektiv etablering uten behov for å bygge opp et nytt fagmiljø.

Vurderingen skal suppleres med en konkret kartlegging av relevant kompetanse, lokaler og utstyr ved begge avdelingene.

Økonomiske konsekvenser
Erfaringer fra etablering av ordinære Vg2-tilbud innen transport og logistikk viser investeringskostnader på om lag 2 millioner kroner og årlige driftskostnader på nærmere 2 millioner kroner. Samlede kostnader ved oppstart kan dermed bli om lag 4 millioner kroner.

I lys av fylkeskommunens økonomiske situasjon og vedtatte innsparinger vurderes det ikke som økonomisk forsvarlig å prioritere etablering av en ordinær Vg2-klasse på nåværende tidspunkt.

Alternative opplæringsmodeller med hoveddelen av opplæringen i bedrift kan redusere behovet for investeringer og faste driftskostnader betydelig.

Det vil fortsatt være kostnader knyttet til opplæring, oppfølging og tilskudd til lærebedrifter. Disse må beregnes og vurderes opp mot kostnadene ved et ordinært Vg2-tilbud.

Fylkeskommunedirektøren legger til grunn at en eventuell oppstart høsten 2027 skal skje innenfor vedtatte økonomiske rammer. Dette forutsetter at opplæringen i størst mulig grad bygger på eksisterende fagmiljø og tilgjengelige ressurser, og at det etableres et forpliktende samarbeid med arbeidslivet.

Fylkeskommunedirektørens samlede vurdering
Det er dokumentert behov for fagarbeidere innen transport og logistikk i vestre Agder. Fylkeskommunedirektøren mener derfor det er viktig å finne løsninger som gjør det mulig å utvikle et opplæringstilbud i regionen.

Samtidig tilsier usikkerheten knyttet til elevgrunnlaget og fylkeskommunens økonomiske situasjon at det ikke bør etableres en ordinær Vg2-klasse på nåværende tidspunkt.

Alternative opplæringsmodeller gir imidlertid nye muligheter. Gjennom et tilrettelagt opplæringsløp med tidlig overgang til bedrift og modulstrukturert opplæring for voksne kan det være mulig å etablere et tilbud allerede høsten 2027.

Dette vil gi et tettere samarbeid med arbeidslivet, en mer fleksibel organisering og mulighet for å tilpasse opplæringen til antall deltakere og tilgjengelige læreplasser.

Fylkeskommunedirektøren anbefaler derfor at det arbeides med sikte på etablering av et bedriftsbasert opplæringstilbud innen transport og logistikk fra høsten 2027.

Tilbudet bør ha sitt faglige og organisatoriske utgangspunkt ved Flekkefjord videregående skole, avdeling Flekkefjord, der det kan bygges videre på eksisterende kompetanse og fagmiljø innen teknologi- og industrifag. Det faglige tilbudet må også koordineres og avklares opp mot kompetanseskole for voksne i vestre Agder som er Mandal videregående skole.

En slik løsning vil kunne imøtekomme arbeidslivets kompetansebehov uten investeringene og elevgrunnlaget som kreves ved opprettelse av en ordinær Vg2-klasse.

Oppstart forutsetter at det inngås nødvendige avtaler med lærebedrifter, at opplæringsmodellen er faglig avklart, og at kostnadene kan dekkes innenfor gjeldende økonomiske rammer.

Forslag til vedtak:
1. Hovedutvalg for utdanning og folkehelse støtter at det arbeides med sikte på å etablere et bedriftsbasert opplæringstilbud innen transport og logistikk i vestre Agder fra høsten 2027.
2. Tilbudet utvikles i samarbeid med arbeidslivet, med utgangspunkt i en tilpasset 1+3-modell for ungdom og mulighetene for modulstrukturert opplæring for voksne.
3. Flekkefjord videregående skole, avdeling Flekkefjord, skal være faglig og organisatorisk utgangspunkt for den skolebaserte delen av tilbudet, med utgangspunkt i eksisterende kompetanse og ressurser.
4. Oppstart forutsetter nødvendige avtaler med lærebedrifter, avklart opplæringsmodell og finansiering innenfor vedtatte økonomiske rammer. Fylkeskommunedirektøren gis fullmakt til å iverksette tilbudet når disse forutsetningene er oppfylt.

Indre Agder
Indre Agder har en stabil elevtallsutvikling både i planperioden og i et lengre perspektiv fram mot 2040. Dette skiller regionen fra store deler av fylket, hvor det forventes en betydelig nedgang i elevtallet. Regionen består av Setesdal videregående skole med avdelingene på Hornnes, Valle og Hovden, som samlet spiller en viktig rolle i å sikre et tilgjengelig og desentralisert opplæringstilbud i distriktene.

Høringsinnspillene fra kommuner, skoler, fagforeninger og næringsliv viser bred støtte til å opprettholde en bred og desentralisert tilbudsstruktur i regionen. Regionen er kjennetegnet av en tydelig yrkesfaglig profil, som i stor grad samsvarer med det lokale og regionale kompetansebehovet.

På bakgrunn av forventet elevutvikling, næringslivets kompetansebehov og dagens skolestruktur, vurderes tilbudsstrukturen og dimensjoneringen i regionen som godt tilpasset. Det foreslås derfor ingen vesentlige endringer i tilbud eller kapasitet i planperioden. Flere høringsinnspill understreker samtidig betydningen av å videreutvikle voksenopplæringen i regionen, slik at den i enda større grad kan møte framtidige kompetansebehov og bidra til livslang læring.

Følgende mindre endringer i tilbud og dimensjonering foreslås:
• Vg2 tømrer gjøres søkbart og er dimensjonert med en halv klasse for høsten 2027 på Setesdal videregående skole.
• Fylkeskommunedirektøren foreslår å igangsette et utredningsarbeid knyttet til etablering av droneoperatørfaget.

Privatskoler

De private skolene rekrutterer søkere fra hele landet, men rundt 800 av disse er elever fra Agder med ungdomsrett. Privatskolene melder at det vil være få endringer i antall plasser fra inneværende skoleår til skoleåret 2027/2028. Under ser man en oversikt over elever fra Agder på de ulike skolene og totalt antall elever.

Skole	Antall elever fra Agder	Alle elever
Akademiet Kristiansand AS	171	180
Blå Kors videregående skole Grimstad AS	77	81
Blå Kors videregående skole Øvrebø AS	122	124
Drottningborg vgs. AS	114	227
Kvs-Bygland AS	69	101
Kvs-Lyngdal AS	188	411
Oasen videregående skole AS	56	86
Stiftelsen Maritim videregående skole Sørlandet	28	90
Totalsum	**825**	**1300**

Særskilt tilrettelagt opplæring
Målgruppen omfatter elever med sterkt nedsatt funksjonsevne som har sakkyndig vurdering fra pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring (ITO). Elevene har behov for opplæring som i flere eller alle fag avviker fra ordinære læreplaner.

Antallet elever med rett til særskilt tilrettelagt opplæring har økt fra 199 i skoleåret 2023−2024 til 289 i 2026–2027. En høy prognose for 2027–2028 anslår om lag 385 elever i fylket. Veksten er særlig konsentrert ved enkelte skoler, spesielt i Kristiansandsregionen, og medfører økt behov for elevplasser, bemanning, spesialpedagogisk kompetanse, personlig assistanse og tilrettelegging.

Flere skoler i kristiansandsområdet og Sam Eyde videregående skole har allerede elevtall som overstiger vurdert kapasitet, mens flere skoler i ytterkantene av fylket har tilgjengelig kapasitet. Utviklingen utfordrer dagens kapasitet, skolestruktur og en hensiktsmessig geografisk fordeling av tilbudet.

Skoleår	Antall elever i denne gruppen
2023-2024	199
2024-2025	230
2025-2026	256
2026-2027	289

I skoleåret 2026/2027 omfatter budsjettfordelingsmodellen 67 grupper, med en samlet kostnad på om lag 180,5 mill. kroner. Dette tilsvarer en gjennomsnittskostnad på om lag 2,7 mill. kroner per gruppe. I skoleåret 2026/2027 har vi 289 elever og gjennomsnittlig kostnad per elev er på om lag 625 000 kroner. For skoleåret 2027/2028 planlegger vi med 70 grupper, men dersom den høyeste prognosen på 385 elever i 2027/2028, inntreffer, og vi beregner en lønnsvekst på om lag 3,8 prosent vil den samlede årlige kostnaden være rundt 250 mill. kroner, altså en økning på rundt 70 mill. kroner fra dagens nivå. Utgifter til investeringer i bygg og ekstra ressurser til ledelse eller andre støttefunksjoner er ikke med i beregningen.

Opplæringstilbud for voksne

Vurderinger og anbefalinger for voksentilbudet

Agder fylkeskommune har gjennomført en omorganisering av videregående opplæring for voksne. Avdeling for inntak og dimensjonering har nå ansvar for å vurdere opplæringsretten til alle søkere til videregående opplæring for voksne, og har hovedansvaret for inntaket til fag for generell studiekompetanse, to+to-løp og treårige yrkeskompetanseløp. Kompetanseskolene i Agder ved Sam Eyde, Mandal og Kvadraturen videregående skoler, har fått ansvar for inntaket til modulstrukturert opplæring for voksne og for realkompetansevurdering.

For skoleåret 2027/2028 er det planlagt totalt 650 opplæringsplasser fordelt på ulike sluttkompetanser ved flere av de videregående skolene i Agder. Dette inkluderer justeringer i dimensjoneringen for å møte faktiske behov og sikre effektiv ressursbruk.

Fag for generell studiekompetanse
Agder fylkeskommune har mange voksne som søker om opplæring i fag for generell studiekompetanse for å kvalifisere seg til høyere utdanning. Voksne kan søke om opplæring på dagtid, kveldstid eller nett, og tilbudet er organisert ved flere videregående skoler i Agder. Dimensjoneringen av tilbudene videreføres slik de har vært, men fylkeskommunedirektøren vil i 2027 sette i gang et arbeid for å se om dimensjonering av de ulike fagene kan gjøres på en mer hensiktsmessig måte. Dette vil vi komme tilbake til i forbindelse med rullering av tilbudsstruktur høsten 2027.

Yrkesfaglig opplæring til voksne
Yrkesfaglig opplæring for voksne tilbys etter flere modeller; modulstrukturert opplæring, såkalt to+to (to 2år i skole + to år i lære) samt tre-årig løp (gjelder enkelte sluttkompetanser). Oversikt over dimensjonering av de to sistnevnte modellene er vedlagt denne saken.

Modulstrukturert opplæringsmodell er blitt hovedmodell for yrkesfaglig opplæring for voksne. Modellen er fleksibel og skal være bedre tilpasset voksnes behov, forutsetninger og livssituasjon. Utdanningsdirektoratet vurderer forløpende behovet for å modulstrukturere nye sluttkompetanser. En økt bredde i den modulstrukturerte opplæringen for voksne vil redusere behovet for ordinære klasser.

Når det gjelder det yrkesfaglige tilbudet til voksne som ikke er modulstrukturert, videreføres dagens tilbud med unntak av sluttkompetanser hvor det er har kommet eller er varslet nye læreplaner for modulstrukturert opplæring. Hvilke sluttkompetanser som tilbys i modulstrukturert opplæring vil begrenses i henhold til arbeidslivets behov. Dette vil være en løpende vurdering som gjør at tilbudet vil kunne endres gjennom året. Vedlagt saken er en oversikt over lærefag med modulstrukturerte læreplaner og nye fag som er besluttet modulstrukturert.

Fagene hvor kompetanseskolene rapporterer om etterspørsel i næringslivet er: Helsearbeiderfaget, kokkefaget, produksjonsteknikkfaget, renholdsoperatørfaget, barne- og ungdomsarbeiderfaget og salgsfaget. Disse fagene anbefales å åpnes for innsøking fra og med januar 2027.

Nettskolen i Agder
Nettskolen i Agder er inne i sitt andre driftsår. Dette er et opplæringstilbud som gir lærlinger og voksne muligheten til å kvalifisere seg parallelt med arbeid og læretid, uavhengig av bosted. Tilbudet er et svar på den nye opplæringsloven sitt krav om at voksne har rett til opplæring tilpasset sin livssituasjon .Nettskoletilbudet er organisert i fylkesadministrasjonen under avdeling for opplæring i skole. Flere fylkeskommuner har valgt samme organisering i oppstartsfasen, fordi den gjør det mulig å komme raskt i gang med begrensede direkte budsjettmidler. Ved videre vekst kan Nettskolen i Agder organiseres som en egen enhet. Rogaland og Trøndelag fylkeskommuner har valgt en slik

løsning etter sterk vekst og flere års drift. Det vil legges frem en politisk sak om fremtidig organisering av Nettskolen i Agder høsten 2026.

Nettskolen har i dag 110 deltakere, og erfaringer fra andre fylkeskommuner tilsier at antallet vil øke de kommende årene. Tilbudet er stadig bedre kjent, og andelen voksne som tar kontakt med fylkeskommunen for å få informasjon om nettskolen, øker.

Norskfagene er i dag de mest søkte, og antallet deltakere som trenger norsk kort botid, øker. Det forventes derfor behov for en ekstra lærerressurs allerede neste skoleår.

Nettskolen har også kapasitet til å tilby enkelte programfag som kan være krevende for enkelte skoler å opprettholde. Dette kan løses gjennom frikjøp av programfagslærere fra andre videregående skoler.

Økonomiske konsekvenser

I budsjettet for 2027 fordeles over 2,27 milliarder kroner mellom de videregående skolene.

Fordelingen baseres på budsjettfordelingsmodellen. Modellen har en fast og en variabel del. Den faste delen fordeler over 20 prosent av rammen og gjelder ledelse, administrasjon og utgifter til utstyr, drift og vedlikehold. Den variable delen fordeler 80 prosent av rammen, Denne tar utgangspunkt i tilbudsstrukturen, og fordeler midler etter en faktor per utdanningsprogram. Faktoren dekker undervisning, individuell tilrettelegging og undervisningsrelaterte utgifter til drift og utstyr. Forskjell i faktoren mellom utdannings-program skyldes ulike fag, årsramme, timeantall, behov for tilrettelegging, drift og utstyr.

Ulik faktor gir forskjellig tildeling per gruppe. Gjennomsnittlig er den variable tildeling til en gruppe 2,3 mill. kroner, hvor grupper på studieforberedende får en høyere tildeling enn grupper på yrkesfag. På grunn av ulik gruppestørrelse er tildelingen per elev allikevel størst på yrkesfag med 142 000 kroner, mot 85 000 kroner på studieforberedende. Siden tildelingen gjøres per gruppe blir tildelingen per elev høyere hvis det er ledige plasser i gruppen.

Forslaget til tilbudsstruktur for skoleåret 2026/27 har 618,5 grupper. Dette er en reduksjon på fem grupper sammenliknet med faktisk igangsatte grupper skoleåret 2025/26. Det er en reduksjon på en gruppe forberedende kurs for minoritetsspråklige, og 4 grupper for voksne innen yrkesfag.

For ungdom er totalt sett små endringer, med en økning for studieforberedende grupper på 1,5 og en tilsvarende reduksjon på yrkesfag. For voksne er det en reduksjon på fire grupper yrkesfag. Årsaken til denne reduksjonen er at flere søker modulbasert videregående opplæring for voksne.

For elever på hverdagslivstrening er det en økning fra 59 grupper i 2025/2026 til 67 grupper i 2026/2027. Det er videre en økning i antall grupper, uten at de er fordelt på skoler. Det er en risiko for at antall søkere til hverdagslivtrening kan øke utover rammer som er lagt inn i dette forslaget. Ny opplæringslov gir rett til flere år, og det pågår en nasjonal prosess der det forventes noen avklaringer.

Endringene i elevtall gir ingen økning i tilbudsstrukturen for ungdom fra 2026 til 2027, på tross av en økning i antall 16−18 åringer på 192. For å møte de nye økonomiske rammene er det arbeidet med kapasitetsutnyttelsen, slik at det blir færre ledige skoleplasser.

I tilbudsstrukturen for 2026−27 planlegges det med en reduksjon til omkring 40 halve grupper. Disse har 30 prosent høyere økonomisk tildeling enn ordinære grupper, og øker

den økonomiske belastningen med i omkring 15 mill. kroner uten at det gir flere elevplasser.

I videre arbeid med å møte de nye økonomiske rammebetingelsene vil følgende punkter bli vurdert og vektlagt:
1. Legge til rette for studieforberedende løp som erstatter yrkesfag løp der søkere planlegger utdanningsløp med påbygg.
2. Reduksjon i antall klasser yrkesfag med studieforberedende. På sikt vurderes hele tilbudet å legges ned.
3. Reduksjon i antall klasser og paralleller per skole der utviklingen tilsier det. Halve klasser brukes kun der det er nødvendig for å tilby søkere skoleplass og eventuelt der hvor det kan relateres til tilgang på læreplasser.
4. Reduksjon i antall skoler som tilbyr det enkelte utdanningsprogram ved å løse opp på prinsippet om at alle elever i studieforberedende løp skal gjennomføre alle tre skoleår på samme skole.
5. I tilbudsstrukturen vurderes prinsippene for hvor mange primærsøkere et utdanningstilbud må ha, for at tilbudet skal opprettes eller opprettholdes.
6. Vurdere å øke antall elever i grupper på yrkesfag, yrkesfag med studieforberedende og kombinasjonsklasser.
7. Vurdere den faste delen av budsjettfordelingsmodellen, som gjelder ledelse, administrasjon og utgifter til utstyr, drift og vedlikehold.
8. Øke krav for oppfylling i klasser fra 64 prosent til 67 prosent.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren vurderer at forslaget til fireårig tilbudsstruktur gir et godt grunnlag for et bærekraftig, tilgjengelig og relevant opplæringstilbud i hele Agder. Forslaget bygger på elevenes ønsker, arbeidslivets kompetansebehov, forventet elevtallsutvikling, tilgang på læreplasser og skolenes kapasitet. Høringsinnspillene viser i hovedsak støtte til den foreslåtte strukturen, og de regionale vurderingene tilsier at dagens tilbud i hovedsak er godt tilpasset behovene i planperioden.

Tilbudsstrukturen viderefører i hovedsak dagens utdanningstilbud, men med enkelte justeringer i kapasitet og tilbudssammensetning. Endringene skal bidra til bedre samsvar mellom elevgrunnlaget, arbeidslivets kompetansebehov og tilgjengelige ressurser. Dette innebærer blant annet redusert kapasitet innen Vg1 elektrofag ved Sam Eyde videregående skole, styrking av enkelte yrkesfaglige tilbud i vestre Agder og videreføring av et bredt og desentralisert tilbud i indre Agder. I vestre Agder anbefales det å arbeide videre med etablering av et bedriftsbasert opplæringstilbud innen transport og logistikk fra høsten 2027. Samtidig anbefales det ikke å etablere Vg3 maritim elektriker ved Dahlske videregående skole, hovedsakelig på grunn av de økonomiske konsekvensene.

For voksne planlegges det med 650 opplæringsplasser i skoleåret 2027/2028. Modulstrukturert opplæring videreutvikles som hovedmodell innen yrkesfaglig opplæring for voksne, med større fleksibilitet og bedre tilpasning til den enkeltes behov og arbeidslivets etterspørsel. Nettskolen i Agder gir også økte muligheter for fleksibel opplæring uavhengig av bosted og livssituasjon. Samtidig medfører veksten i antall elever med behov for særskilt tilrettelagt opplæring økte krav til kapasitet, bemanning og økonomiske ressurser.

Fylkeskommunens strammere økonomiske rammer stiller krav til effektiv ressursutnyttelse og tydelige prioriteringer i videregående opplæring. Det er derfor lagt vekt på bedre kapasitetsutnyttelse, hensiktsmessige gruppestørrelser og en tilbudsstruktur som ivaretar både faglig kvalitet og økonomisk bærekraft. Samlet skal forslaget bidra til at ungdom og

voksne i hele Agder får tilgang til videregående opplæring som gir relevant kompetanse for framtidens arbeidsliv.

Kristiansand, 03.11.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør